

VZNIK STŘEDISKA A NÁZVU „5.květen“¹

V Plzni – Doubravce působil samostatný skautský oddíl „Děti přírody“ a skupina starších skautů pod názvem „Táborité“ již od r. 1919. V dubnu 1920 vstoupila ke Sboru Baden-Powellových skautů družina „Kukaček“ ze skupiny „Táboritů“. Postupně vznikají další skautské oddíly, které se v r. 1930 začleňují do Svazu junáků, skautů a skautek RČS. V Doubravce rovněž působil „Sdružení socialistických skautů a skautek ČSR“ od r. 1920 a tento oddíl v r. 1938 přechází do Svazu skautů a skautek RČS. V té době existovalo již v Doubravce místní sdružení přátel Junáka, jehož starostou byl br. Jan Maršálek. Toto sdružení přátel Junáka bylo rozšířeno i soc. skauty.

Ve dnech 10-11.12 1938 se konal v Praze mimořádný valný sněm Svazu junáků, skautů a skautek RČS, kterým skončilo období svazu a byly zahájeny přípravy ke sjednocení čs. skautingu do nového spolku Junák. Dne 22.1. 1939 se konal první sněm všech skautských organizací, které při svém sloučení založily organizaci pod názvem JUNÁK – Ústředí skautské výchovy. Přijaté organizační změny zavedly tzv. velitelský systém řízení. Do čela byl postaven pplk. V. Vlček. V čele Západočeské oblasti „Bílého orla“ byl br. Karel Kulhánek – Starý Jestřáb. V této době vzniklo i 3.středisko v Plzni-Doubravce, jehož jádro tvořily oddíly: 5. oddíl, 2.dívčí oddíl – 4 smečka vlčat, 9.oddíl a 7.oddíl z Plzně-Letné. Při svém vzniku byly skautské oddíly z Doubravky a Letné spojeny do jednoho střediska, které neslo název „3.středisko Junáka v Plzni“. Přesný datum vzniku střediska se nedochoval. Je však reálný předpoklad, že po administrativním vyřízení všech náležitostí bylo středisko konstituováno koncem února 1939.

Před vypuknutím II. světové války odchází do zahraničního odboje Karel Pavlík, V. Šindelář a Alois Záleský. Od samého začátku okupace Československa nacistickým Německem pracovalo v Plzni a v západních Čechách několik ilegálních skupin. Byli to zejména skupina pod vedením plk. Vlachého, později plk. Dubového, skupina pplk. Weidmanna – druhá lehká divize, skupina pod vedením pplk. Krejčíka – Národní střelecká garda (Mäntl), skupina s názvem Národní obranný svaz – NOS pod vedením Kuttana a řada dalších.

Zákazem činnosti Junáka v r. 1940 nacistickými okupanty přechází do ilegality i větší část doubraveckých skautů, kteří se začleňují do odbojové ilegální skupiny pod vedením pplk. Weidmanna. Pplk. Weidmann byl v r. 1942 zatčen a nacisty popraven ve Vejprnicích. Po té začaly ilegální odbojové skupiny pracovat samostatně. Skupina z Plzně-Doubravky byla napojena na celostátní ústředí, které neslo název „Hnutí za Svobodu“ v Praze. Celostátní ústředí pak bylo součástí Národní rady České, která byla ve spojení s londýnskou exilovou vládou. Z ústředí „Hnutí za Svobodu“ byly vydávány rozkazy pro činnost odbojové skupiny v Doubravce. Junáci z Doubravky br. Eduard Kotora pracoval ve skupině s krycím názvem „Stela“, „Zajíc“, vedoucím skupiny „Jestřáb“ byl br. Kuttan. Ale i další členové střediska, zejména z 5.oddílu se zapojili do odbojové činnosti. Někteří skauti byli gestapem zatčeni a vězněni v koncentračních táborech. Vězněn byl Martin Šmucr, v koncentračním táboře zahynuly sestry Julie a Jindra Baumlovy, ve věznicí u Drážďan byl

popraven Josef Mareš. Odbojová činnost i přes to pokračovala.

Dne 17.4. 1945 dochází v časných ranních hodinách k bombardování Plzně spojeneckými leteckými svazy, útok byl veden zejména na seřazovací železniční nádraží, kde byly vlaky s německou výzbrojí a výstrojí a na Škodovku, která ještě stále vyráběla zbraně

pro nacistickou armádu. Jedním z důsledků tohoto bombardování Plzně bylo i přerušené telefonické spojení mezi Plzní a jeho obvodovou částí – Doubravkou.

5.května 1945 vypuklo v Plzni povstání a Weidmannova skupina vystupuje z ilegality a její ozbrojená jednotka doplňuje zálohy čsl. armády. Skauti a další mladí lidé z Doubravky, kteří se připojili, dostali za úkol, aby mezi městem Plzní a vzniklým Revolučním národním výborem a Doubravkou udrželi nezbytné spojení jako spojky. Tento úkol byl v noci z 5. na 6.5. 1945 splněn a pravidelné spojení bylo navázáno.

Po osvobození Plzně americkou armádou se poprvé v květnu 1945 schází městská rada Junáka. Na této radě se projednávalo zvolení čestných názvů pro skautská střediska. Doubravecké středisko nebylo jediným střediskem, které se ucházelo o čestný název „5.květen“. Zaslouhou br. Martina Šmucra a dalších činovníků z vedení 3.střediska byl však uplatněný nárok na tento čestný název obhájen. Z jednání této městské rady se nedochovala písemná zpráva². První dochovaná písemná zmínka o názvu střediska „5.květen“ je doložena ze dne 28.5. 1945, kdy udělil Ústřední výbor partyzánské podzemní organizace generála dr. I. Koutňáka - VELA 3.středisku „5.květen“ v Plzni - Doubravce „Medaili za statečnost“³. Udělení čestného názvu 3.středisku „5.květen“ potvrdil při své návštěvě Plzně i prezident Československé republiky dr. Edvard Beneš dne 15.6. 1945⁴.

Za odbojovou činnost a zásluhy za osvobození vlasti bylo uděleno 3.středisku „5.květen“ v Plzni-Doubravce náčelníkem Junáka dr. Rudolfem Plajnerem, jedno z nejvyšších skautských vyznamenání „Junácký kříž Za vlast 1939-1945“ stříbrného stupně⁵.

Název střediska se až do r. 2000 nezměnil a středisko stále používalo svůj historický název - 3.středisko „5.květen“, Plzeň-Doubravka.

Z rozhodnutí Ústřední rady Junáka dochází od 1.1. 2001 k úpravám názvů středisek⁶. Číslování středisek je upraveno na čísla základních organizačních složek Junáka – svazu skautů a skautek ČR, kdy středisko dostává přiděleno organizační číslo 323.03, s názvem středisko „5.květen“, Plzeň. Písemné potvrzení této změny bude doručováno středisku prostřednictvím vyšší organizační jednotky, tj. Okres Plzeň-město. Je však nepochybné, že mimo hospodářský styk bude středisko i nadále používat svého původního názvu.

¹ Zpracováno podle písemných podkladů kronikáře a archiváře střediska Jaroslava Hajšmana – Jaryše a podle podkladů soustředěných členy 38.oddílu kmene oldskautů pod vedením br. Jiřího Danielka, Kima.

² Podle paměti br. Ing. Františka Kotory, člena Junáka v Plzni Doubravce od r. 1928

Údaje o vzniku střediska byly rovněž publikovány ve střediskovém časopisu „5.květen“ z r. 1947, jehož autorem je br. E. Katora

³ Originál dekretu je zachován v archivu střediska.

⁴ V archivu střediska je založena fotokopie věnování prezidenta dr. E. Beneše s textem: „Junákům v Plzni-Doubravce u příležitosti návštěvy pana presidenta Československé republiky Dr. Edvarda Beneše v osvobozené Plzni – v Plzni dne 15.června L.P. 1945“. Na dokumentu je připojen vlastnoruční podpis dr. Beneše.

⁵ Dekret s vyznamenáním střediska je uložen v archivu střediska

⁶ Směrnice ÚRJ k identifikaci organizačních jednotek.